

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

LẠI VĂN TÙNG

**HOÀN THIỆN CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI
CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2018

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

LẠI VĂN TÙNG

**HOÀN THIỆN CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI
CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI**

Chuyên ngành : Tài chính - Ngân hàng

Mã số : 9.34.02.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS, TS. VŨ VĂN TÙNG

2. PGS, TS. LÊ HÙNG SƠN

HÀ NỘI - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản Luận án là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong Luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Lại Văn Tùng

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời cam đoan.....	i
Mục lục.....	ii
Danh mục các chữ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng.....	vii
Danh mục các biểu đồ, sơ đồ, hình.....	viii
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	6
1.1. NHỮNG KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN.....	6
1.1.1. Về giáo dục đào tạo trong Quân đội.....	6
1.1.2. Về khái niệm và các bộ phận cấu thành cơ chế quản lý tài chính đối với cơ sở giáo dục đào tạo công lập.....	7
1.1.3. Về cơ chế tạo nguồn tài chính cho các cơ sở giáo dục đào tạo đại học.....	9
1.1.4. Về cơ chế quản lý, sử dụng tài chính đối với cơ sở giáo dục công lập.....	14
1.1.5. Về cơ chế quản lý tài sản.....	17
1.1.6. Về cơ chế kiểm tra, kiểm soát tài chính.....	17
1.2. ĐÁNH GIÁ VỀ CÁC KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ ĐỊNH HƯỚNG NGHIÊN CỨU.....	18
1.2.1. Những giá trị có thể tiếp thu.....	18
1.2.2. Những vấn đề liên quan đến Luận án chưa được đề cập hoặc giải quyết trong các công trình nghiên cứu khác.....	19
1.2.3. Câu hỏi nghiên cứu.....	19
1.2.4. Định hướng nghiên cứu của Luận án.....	20
Chương 2: GIÁO DỤC ĐÀO TẠO TRONG QUÂN ĐỘI VÀ CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI	21
2.1. GIÁO DỤC ĐÀO TẠO TRONG QUÂN ĐỘI.....	21
2.1.1. Một số khái niệm có liên quan.....	21
2.1.2. Vai trò của giáo dục đào tạo trong Quân đội.....	24
2.1.3. Đặc điểm hoạt động đào tạo sĩ quan quân đội.....	26

2.2. CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	32
2.2.1. Quan niệm về cơ chế quản lý tài chính đối với các trường đào tạo sĩ quan quân đội.....	32
2.2.2. Một số phương thức quản lý tài chính đối với các trường đào tạo sĩ quan quân đội.....	34
2.2.3. Các bộ phận cấu thành cơ chế quản lý tài chính đối với các trường đào tạo sĩ quan quân đội	37
2.2.4. Vai trò của cơ chế quản lý tài chính đối với các trường đào tạo sĩ quan quân đội	54
2.3. ĐÁNH GIÁ CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	56
2.3.1. Tính hiệu lực.....	57
2.3.2. Tính hiệu quả.....	57
2.3.3. Tính kinh tế	57
2.3.4. Tính công bằng.....	58
2.4. CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN VIỆC XÂY DỰNG VÀ VẬN HÀNH CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	59
2.4.1. Các nhân tố khách quan.....	59
2.4.2. Các nhân tố chủ quan	61
2.5. KINH NGHIỆM CỦA BỘ CÔNG AN TRONG XÂY DỰNG VÀ HOÀN THIỆN CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGÀNH CÔNG AN	63
2.5.1. Về tổ chức lại hệ thống nhà trường công an	63
2.5.2. Về cơ chế quản lý tài chính.....	64
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	66
Chương 3: THỰC TRẠNG CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	67
3.1. TỔNG QUAN VỀ CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	67
3.1.1. Hệ thống tổ chức các nhà trường trong Quân đội hiện nay	67
3.1.2. Mục tiêu đào tạo	71

3.2. THỰC TRẠNG CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	72
3.2.1. Cơ chế tạo nguồn tài chính.....	72
3.2.2. Cơ chế quản lý, sử dụng tài chính.....	86
3.2.3. Cơ chế quản lý tài sản.....	107
3.2.4. Cơ chế kiểm tra, kiểm soát tài chính.....	112
3.3. ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HIỆN NAY.....	118
3.3.1. Kết quả đạt được.....	118
3.3.2. Những hạn chế bất cập.....	118
3.3.3. Nguyên nhân của những hạn chế, bất cập.....	122
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	124
Chương 4: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	125
4.1. CÁC QUAN ĐIỂM CHỈ ĐẠO, MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC, ĐÀO TẠO TRONG QUÂN ĐỘI.....	125
4.1.1. Quan điểm của Hội nghị TW6, Khóa XII về sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập.....	125
4.1.2. Quan điểm chỉ đạo và mục tiêu chiến lược về giáo dục đào tạo trong Quân đội đến năm 2020 và những năm tiếp theo.....	126
4.1.3. Quan điểm về đào tạo cho các đối tượng khác ngoài Quân đội.....	130
4.2. ĐỊNH HƯỚNG HOÀN THIỆN CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI.....	131
4.2.1. Hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính đối với các trường đào tạo sĩ quan quân đội phải bám sát mục tiêu, yêu cầu đào tạo.....	131
4.2.2. Hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính đối với các trường đào tạo sĩ quan quân đội gắn với đột phá mạnh mẽ trong tổ chức, biên chế và đổi mới chương trình, quy trình đào tạo.....	132
4.2.3. Hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính đối với các trường đào tạo sĩ quan quân đội hướng đến kiểm soát chất lượng đào tạo, gắn với kết quả thực hiện nhiệm vụ.....	133
4.2.4. Hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính đảm bảo phát huy năng lực, trí tuệ của đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý giáo dục.....	134

4.3. CÁC GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CƠ CHẾ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO SĨ QUAN QUÂN ĐỘI	134
4.3.1. Nhóm giải pháp về cơ chế tạo nguồn tài chính cho các trường	134
4.3.2. Nhóm giải pháp về cơ chế quản lý, sử dụng tài chính	142
4.3.3. Hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính đối với hoạt động nghiên cứu khoa học.....	155
4.3.4. Hoàn thiện cơ chế quản lý tài chính đối với hoạt động có thu.....	158
4.3.5. Nâng cao năng lực hệ thống kiểm soát nội bộ, tăng cường tính minh bạch và công khai trong quản lý tài chính.....	161
4.4. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ	163
4.4.1. Chuyển đổi các trường đào tạo sĩ quan quân đội sang đơn vị sự nghiệp công lập thực hiện tự chủ về tài chính.....	163
4.4.2. Tổ chức lại hệ thống nhà trường quân đội theo hướng tinh gọn	166
4.4.3. Tinh giản biên chế và đổi mới công tác quản lý cán bộ của các nhà trường; tăng cường chính sách đãi ngộ với nhà giáo.....	169
4.4.4. Tạo môi trường kinh tế - tài chính minh bạch, lành mạnh nhằm tăng cường giám sát tài chính đối với đơn vị sử dụng ngân sách	170
KẾT LUẬN CHƯƠNG 4.....	172
KẾT LUẬN.....	173
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN.....	174
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	175

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CNH-HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
DTNS	Dự toán ngân sách
GDĐT	Giáo dục đào tạo
KBNN	Kho bạc nhà nước
KTXH	Kinh tế - xã hội
NCKH	Nghiên cứu khoa học
NSNN	Ngân sách nhà nước
QLTC	Quản lý tài chính
QP-AN	Quốc phòng, an ninh
QTNS	Quyết toán ngân sách
SQQĐ	Sĩ quan quân đội
SXKD	Sản xuất, kinh doanh
TGSX	Tăng gia, sản xuất

DANH MỤC CÁC BẢNG

	<i>Trang</i>
Bảng 2.1: Các đối tượng đào tạo sĩ quan giai đoạn 2006-2010 (GD1) và giai đoạn 2011-2015 (GD2).....	31
Bảng 3.1: Phân bố các trường Quân đội theo vùng, miền.....	69
Bảng 3.2: Đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục giai đoạn 2011-2015	70
Bảng 3.3: Kinh phí từ nguồn ngân sách nhà nước của một số nhà trường giai đoạn 2011-2016	74
Bảng 3.4: Tỷ trọng các loại ngân sách được cấp giai đoạn 2011-2016	77
Bảng 3.5: Tỷ lệ bổ sung ngân sách so với số duyệt đầu năm của các trường giai đoạn 2011-2016.....	81
Bảng 3.6: Số thu học phí đào tạo dân sự của một số trường giai đoạn 2011-2016.....	82
Bảng 3.7: Nguồn thu ngoài NSNN khác (trừ học phí) của các trường	83
Bảng 3.8: Kết quả đảm bảo ngân sách cho giáo dục đào tạo giai đoạn 2011-2015	88
Bảng 3.9: Chi một số loại ngân sách chia theo quý của một số trường năm 2015.....	91
Bảng 3.10: Số liệu quyết toán ngân sách của một số trường giai đoạn 2011-2016.....	95
Bảng 3.11: Chi học phí giai đoạn 2013-2015	99
Bảng 3.12: Sử dụng kết quả hoạt động có thu của một số trường giai đoạn 2013-2016	103
Bảng 3.13: Kết quả bảo đảm ngân sách NCKH năm học 2015-2016 của một số trường	106
Bảng 3.14: Đầu tư trang thiết bị đào tạo cho các trường đào tạo sĩ quan quân đội giai đoạn 2011-2015.....	110
Bảng 4.1: Chỉ tiêu tuyển sinh vào một số trường sĩ quan thuộc quân, binh chủng.....	166

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ, HÌNH

	<i>Trang</i>
Biểu đồ 1: Khung nghiên cứu của Luận án.....	4
Sơ đồ 2.1: Chuỗi kết quả.....	47
Hình 3.1: Hệ thống nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam.....	68
Biểu đồ 3.1: Kinh phí CNH-HĐH được phân bổ trên một sinh viên của Học viện Kỹ thuật quân sự giai đoạn 2011-2016.....	90
Hình 4.1: Hệ thống các trường đào tạo sĩ quan quân đội hiện nay.....	167
Hình 4.2: Hệ thống các trường đào tạo sĩ quan quân đội sau sắp xếp lại.....	169
Sơ đồ 4.1: Mối quan hệ chi tiêu của nhà trường với các chủ thể khác.....	171